

KOULUN OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA

Liite koulun opetussuunnitelmaan

KOULU: *Päivänkehrän koulu*

KOULUN OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN SISÄLTÖ, LAADINTA JA HYVÄKSYMINEN

Opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma. Osa oppilaitoskohtaiseen opiskeluhuoltosuunnitelmaan sisältyvistä asioista on taroituksenmukaista kuvata yhdenmukaisesti kaikissa koulutuksen järjestäjän oppilaitoksissa siten, että niitä täsmennetään ja täydennetään oppilaitoskohtaisesti. **Tämä dokumentti on Espoossa käytössä oleva yhteinen pohja opiskeluhuoltosuunnitelmalle, jota koulu täydentää.** Opiskeluhuoltosuunnitelma on koulun opetussuunnitelman liite. Opiskeluhuoltosuunnitelmaa päivitetään aina tarvittaessa, useimmissa kouluissa vuosittain lukuvuoden alkaessa.

Opiskeluhuoltosuunnitelman sisältö:

1. Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut
2. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat
3. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestäminen
4. Oppilaiden ja huoltajien osallisuus opiskeluhoollissa
5. Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen
6. Liitteet

Opiskeluhoitosuunnitelman laatimisesta vastaa koulun yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä eli yhteisöllinen hyvinvointiryhmä. Suunnitelma tehdään yhteistyössä koulun henkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Opiskeluhoitosuunnitelman hyväksyy koulun johtokunta.

1. OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARVE JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT OPISKELUHUOLTOPALVELUT

Ensisijainen vastuu yhteisön hyvinvoinnista on koulun tai oppilaitoksen henkilökunnalla. Yhteisön toimintakulttuurin kehittämistä ja yhteisöllistä työtä johtaa rehtori. Espoon kaupunki tuottaa ja vastaa psykologi- ja kuraattoripalveluista sekä kouluterveydenhuollon terveydenhoitajan ja lääkärin palveluista. Jokaiselle koululle on nimetty oma opiskeluhoitopalveluista vastaava psykologi, kuraattori, terveydenhoitaja ja koululääkäri. Lisäksi kaikilla kouluilla on käytettävissään opiskeluhoollon koulutoimintaterapeuttien ja musiikkiterapeutin konsultaatiomahdollisuus. Eri toimijoiden rooleja on kuvattu tarkemmin liitteessä 1.

Opiskeluhoollon palveluiden järjestäminen

Espoon kaupunki vastaa siitä, että opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoitosuunnitelma toteutuu. Espoon kaupunki järjestää opiskeluhoollon yhteistyössä sivistystoimen ja sosiaali- ja terveystoimen opiskeluhoitopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa siten, että opiskeluhoollosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Espoon kaupunki vastaa opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen sekä kouluterveydenhuollon palvelujen järjestämisestä alueellaan sijaitsevien koulujen oppilaille heidän kotipaikastaan riippumatta.

Opiskeluhoollon palvelujen kohdentamisen kuvaus

Kuvataan miten koulun käytettävissä olevat opiskeluhoollon asiantuntijoiden palvelut kohdentuvat opiskeluhoollotyössä:

- **Kouluyhteisöön** (opiskeluhoollon työntekijät osallistuvat yhteisöllisen hyvinvointiryhmän kokouksiin sekä tekevät yhteisöllistä työtä luokkien, oppilasryhmien ja kouluyhteisön kanssa) Yhteisöllinen hyvinvointiryhmä kokoontuu ennalta sovitun aikataulun mukaisesti sekä aina tarvittaessa. Kokouksiin osallistuvat oppilaat. Huoltajat kutsutaan erikseen tapaamisiin.

- **Yksittäiseen oppilaaseen** (oppilaita tavataan yksilökäynneillä tarkastusten, tutkimusten tai tukitapaamisien merkeissä) Kouluterveydenhuolto tapaa oppilaat ennalta sovitun aikataulun ja suunnitelmanmukaisesti. Muut yhteisöllisen oppilashuollon jäsenet tapaavat oppilaita ja perheitä tarpeen mukaan.

- **Yhteistyöhön liittyviin tehtäviin** (opiskeluhoollon työntekijät tekevät monialaista yhteistyötä koulun sisällä ja ulkopuolella) Opiskeluhoollon työntekijät osallistuvat tehtäviinsä kuuluviin koulutuksiin sekä tilanteen mukaan verkostopalaveriin.

- **Opiskeluhoollon kehittämiseen** (opiskeluhoollon työntekijät osallistuvat opiskeluhoollon kehittämiseen, arviointiin ja seurantaan) Opiskeluhoolloryhmän jäsenet arvioivat lukuvuosittain toimintaansa ja käytänteitä muokataan tarpeen mukaan.

2. YHTEISÖLLINEN OPISKELUHUOLTO JA SEN TOIMINTATAVAT

Opiskeluhoitoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko koulu yhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoitona. Yhteisöllisellä opiskeluhoitolla tarkoitetaan koulun toimintakulttuuria, joka edistää oppilaiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta. Yhteisöllinen opiskeluhoito on suunnitelmallista ja tavoitteellista työtä koulun arjessa. Opetussuunnitelman perusteissa korostetaan tietoista ja suunnitelmallista koulun toimintakulttuurin kehittämistä.

Koulun yhteisöllisen hyvinvointiryhmän toimintatavat ja käytännöt

Yhteisöllisen työn suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa koulun yhteisöllinen hyvinvointiryhmä (YHR), jota johtaa rehtori. Suunnittelu tarkoittaa opiskeluhoiton kokonaisuuden koordinoimista koulussa ja siten myös yksilökohtaisen opiskeluhoiton menettelytavoista ja yhteistyökäytännöistä sopimista. Yhteisöllisen opiskeluhoiton suunnittelu ja toteuttaminen on kuitenkin ryhmän tärkein tehtävä. Tämä tarkoittaa tehtäviä, joihin sisältyvät kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin varmistaminen sekä hyvinvointia ja oppimista tukevan toiminnan kehittäminen ja toteuttaminen.

Yhteisöllisen hyvinvointiryhmän tehtävinä opiskeluhoitossa ovat esimerkiksi:

- Rakenteiden ja toimintatapojen luominen yhteisölliselle ja ennaltaehkäisevälle työlle
- Luokka- ja koulukohtaisen hyvinvointitiedon hyödyntäminen yhteisöllisen opiskeluhoiton toimenpiteiden suunnittelussa ja toimenpiteiden määrittelyssä
- Kirjallisten suunnitelmien (ml. opiskeluhoitosuunnitelma) valmistelu ja päivittäminen
- Toimintatavoista ja suunnitelmista tiedottaminen
- Oppilaiden ja huoltajien osallisuuden edistäminen
- Vuorovaikutuksen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen
- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamisen suunnittelu ja yhdenmukaisten toimintatapojen varmistaminen
- Työrauhan tukeminen
- Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisy ja niihin puuttumisen toimintatavoista sopiminen
- Koulu yhteisön ja ryhmien turvallisuuden ja hyvinvoinnin tilan sekä yhteisöllisen hyvinvointityön vaikuttavuuden seuranta ja arviointi

Hyvinvointiryhmän työskentely on yhteisöllistä ja ennaltaehkäisevää. Työn kohteena voi olla ryhmä, luokka tai koko yhteisö. Asioita käsitellään yleisellä ja yhteisöllisellä tasolla, eikä ryhmä koskaan käsittele yksittäistä oppilasta koskevaa asiaa. Yhteisöllisiä toimia voidaan suunnata kaikille yhteisön jäsenille tai kohdentaa esimerkiksi ryhmälle, jossa on havaittu kiusaamista tai työrauhaongelmia.

Yhteisöllinen hyvinvointiryhmä on monialainen, ja sitä johtaa rehtori. Rehtorin lisäksi ryhmän muita jäseniä ovat terveydenhoitaja, psykologi, kuraattori, laaja-alainen erityisopettaja tai erityisopettaja, opinto-ohjaaja ja opettajakunnan jäsen / jäseniä sekä joissakin kouluissa opetustoimen omat kouluterapeutit. Ryhmään kutsutaan säännöllisesti myös oppilaiden (esim. oppilaskunnan), huoltajien, nuorisotoimen ja muiden toimijoiden edustajia.

Hyvinvointiryhmä kokoontuu säännöllisesti ennalta sovitun aikataulun mukaisesti. Tehtävät edellyttävät, että ryhmä kokoontuu suunnitelmallisesti ja riittävän usein. Koulu tiedottaa yhteisöllisestä opiskeluhoitosta sovitun käytännön mukaisesti. Hyvinvointiryhmä suunnittelee, arvioi ja kehittää toimintaansa vuosittain. Lukuvuosittaista suunnittelua tukemaan voidaan laatia opiskeluhoiton vuosikello. Yhteisöllisessä hyvinvointiryhmässä käsitellyt asiat dokumentoidaan ennalta sovitulla tavalla. Keskeisistä käsitellyistä asioista tiedotetaan koulun internet-sivuilla tai Wilman kautta.

Päivänkehrän koulun yhteisölliseen oppilashuoltoryhmään kuuluvat rehtori Jukka Sarpila, apulaisrehtori Mari Vuokila, koulupsykologi Minna Leppälä, koulukuraattori Jenni Mustonen, kouluterveydenhoitaja Riikka Vallo-Järvinen sekä erityisopettajat Hellevi Saarenmaa, Päivi Nikku, Josefiina Olkkonen ja Heli Mäenpää. Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä kokoontuu ennalta sovitun aikataulun mukaisesti Päivänkehrässä tiistaisin ja Komeetassa maanantaisin. Jokaisella luokalla on yhteisöllinen

oppilashuolto vähintään kerran vuodessa. Luokat valmistautuvat yhteisölliseen oppilashuoltoon vastaamalla hyvinvointikyselyyn. Oppilaat vastaavat nimettömästi kyselyyn, jonka tulokset luokan laaja-alainen erityisopettaja kokoaa yhteen. Tulokset käydään luokassa yhdessä läpi ja niistä keskustellaan luokanopettajan sekä laaja-alaisen erityisopettajan johdolla. Kyselylomakkeen kysymykset liittyvät luokan työrauhaan, ilmapiiriin ja vuorovaikutussuhteisiin. Luokasta valitaan 2-3 oppilasta, jotka osallistuvat opettajan kanssa kokoukseen ja tuovat luokan terveiset sekä kyselylomakkeesta että käydystä keskustelusta. Keskustelua käydään yleisellä tasolla nimettömänä. Oppilaat ovat keskustelussa mukana noin 20 minuuttia ja sen jälkeen opettaja voi vielä täydentää ajatuksia luokan tilanteesta. Yhteisöllisestä oppilashuoltoryhmästä tiedotetaan huoltajia etukäteen ja heillä on halutessaan mahdollisuus osallistua kokoukseen. Myös kokouksen jälkeen luokanopettaja tiedottaa Wilman kautta huoltajia kokouksessa keskustelluista asioista.

Yhteistyö ja toimenpiteet oppilaiden osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden vahvistamiseksi

Kuvataan koulun käytänteet oppilaiden mahdollisuudesta osallistua koulutyön suunnitteluun, kehittämiseen, toteuttamiseen ja arviointiin osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden vahvistamiseksi esimerkiksi oppitunneilla ja välituntitoiminnan sekä kerhotoiminnan avulla. Kuvataan oppilaiden osallisuusryhmät sekä niiden vuosikello tai vastaava. Kuvataan yhteistyö lähikoulujen kanssa oppilaiden siirtymävaiheissa sekä esimerkiksi tukioppilaiden osuus niissä.

Päivänkehrän koulussa oppilaille tarjotaan vaihtelevia työskentely- ja toimintatapoja ja mahdollistetaan osaamisen näyttäminen eri tavoin. Oppilailla on mahdollisuus valita itselleen sopivia toimintatapoja. Valitsemalla. Koulussa toimii aktiivinen oppilasparlamentti, jossa on edustaja ja varajäsen jokaiselta luokalta. Oppilasparlamentti kokoontuu säännöllisesti ja suunnittelee sekä toteuttaa koko kouluyhteisöä osallistavaa toimintaa esim. teemapäivät.

Välitunneilla Arjen sankarit -valinnaisryhmän oppilaat etsivät ilman kaveria olevia oppilaita ja auttavat heitä tarvittaessa löytämään sopivan kaveriporukan. Arjen sankarit suunnittelevat myös kaikille sopivaa aktiiviteettia ja toimintaa mm. koulun käytäville, mikä lisää yhteisöllisyyttä.

Yhteistyö oppilaan ohjauksessa, opetuksen siirtymävaiheissa sekä jatko-opintojen suunnittelussa

Kuvataan yhteisöllisen opiskeluhuollon rooli oppilaan ohjauksessa ja opetuksen siirtymävaiheissa esimerkiksi oppilaiden siirtyessä esiopetuksesta alkuopetukseen, alakoulusta yläkouluun, oppilaan muuttaessa ensimmäistä kertaa Suomeen tai oppilaan vaihtaessa koulua. Kuvataan koulun toimintatavat ja yhteistyömallit, huomioidaan käytössä olevat siirtymävaiheiden toimintatavat sekä nivelvaiheiden tiedonsiirto tarpeellisen opetuksen ja kasvatukseen tarvittavan tiedon siirtämiseen.

Päivänkehrän koulussa järjestetään toukokuussa tutustumispäivä tuleville 1. luokkalaisille. Koulutukokkaiden esiopettajat käyvät keväällä koulussa kertomassa nivellystiedot tulevista oppilaista. LEOPS:t (lapsen esiopetuksen suunnitelma) siirtyvät tulevalle opettajalle kevätlukukauden mennessä.

Väestövastuuoppilaiden siirtymisessä varhaiskasvatuksesta kouluun noudatetaan Espoon yleistä ohjeistusta. Laaja-alainen erityisopettaja tai koulupsykologi käyvät mahdollisuuksien mukaan havainnointimassa väestövastuuoppilasta esiopetustyksikössä ennen huoltajan ja oppilaan kuulemistä.

Kuudesluokkalaiset käyvät tutustumassa yläkouluun kevään aikana. Yläkoulun nivellyksissä noudatetaan Espoon yleistä ohjeistusta.

Kieli- ja kulttuuriryhmien opettajat vastaavat kieli- ja kulttuuriryhmien oppilaiden nivellyksistä yhteistyössä luokanopettajien ja huoltajien kanssa.

Uuden luokan tai uuden oppilaan aloittaessa opettajat järjestävät luokissa erilaisia ryhmäytymistehäviä. Tavoitteena on, että oppilaat tutustuisivat nopeasti toisiinsa ja luokkaan saataisiin hyvä yhteishenki ja toimiva ryhmä. Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä toimii tarvittaessa ryhmäytymisen tukena.

Yhteistyö koulun ulkopuolisten lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien tahojen kanssa yhteisöllisen opiskeluhoollon kehittämisessä

Koulu tekee yhteistyötä nuorisopalvelujen, perhesosiaalityön, lastensuojelun, poliisin sekä muiden opiskeluhoollon kehittämiseen tarvittavien tahojen kanssa. Yhteistyö voi tapahtua esimerkiksi asian-
tuntijavierailuina yhteisöllisen opiskeluhoollon kokousten puitteissa. Nuorisopalvelujen kanssa yhteisöllistä työtä tehdään Nuori Espoo -toimintamallin pohjalta.

Kaikille kouluille yhteisiä toimintatapoja

Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Espoon kaupungin peruskoulujen ja lukioiden kriisisuunnitelma **täydennetään koulukohtaisilla tiedoilla** ja lisätään opiskeluhoollon suunnitelman liitteeksi (liite 2).

Poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen

Koulun yhteisöllisyyttä ja oppilaiden osallisuutta vahvistaen pyritään sitouttavaan kouluyhteisöön ja ehkäisemään oppilaiden poissaoloja. Poissaolojen seuranta ja niihin puuttumista toteutetaan ns. poissaolojen porrasmallin mukaisesti (liite 3).

Päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Koulujen ehkäisevä päihdetyö jatkaa varhaiskasvatuksessa aloitettua työtä. Ehkäisevä päihdetyö on osa oppilaitoksen perustyötä, toimintatapoja ja -kulttuuria, joilla tuetaan oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä. Oppilaitosten päihdetyötä määrittelevät lainsäädäntö, opetussuunnitelma sekä opiskeluhoollon käytännöt. Voidaan sanoa, että kaikki opiskelutyön ja -ympäristön kehittäminen paremmin päihteiltä ja päihdehaitoilta suojaavaksi on ehkäisevää päihdetyötä. Keskeistä on esimerkiksi oppilaitoksen työ nuoren terveen kasvun ja kehityksen tukemiseksi (liite 4).

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Turvallinen opiskeluympäristö koostuu psyykkisistä, sosiaalisista ja fyysisistä tekijöistä. Turvallisen opiskeluympäristön luominen on yhteinen tehtävä, joka kuuluu kaikille kouluyhteisön aikuisille. Koulun turvallista toimintakulttuuria vahvistetaan huolehtimalla tunne- ja vuoro-vaikutustaitojen opetuksesta sekä yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoollon avulla. Yhdessä vahvaksi yhteiseksi – Ei kiusaamiselle! -suunnitelmassa on 14 toimenpidettä, joilla ehkäistään kiusaamista ja väkivaltaa. Sen mukaisesti koulussa tulee olla selkeä toimintatapa kiusaamiseen puuttumiseen. Toimintamalli tulee olla oppilaiden, huoltajien ja koulun henkilöstön tiedossa (liite 5). **Koulukohtainen kiusaamiseen puuttumisen toimintamalli julkaistaan koulun nettisivulla.**

Yhteistyö terveystieteiden ja terveystiedon opetuksen välillä

Terveystieteiden ja terveystiedon sisällöt vuosiluokittain liitteessä 6.

Yhteistyö ja käytännöt kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Oppilaitosten terveellisyydestä ja turvallisuudesta sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista huolehtiminen on laaja, monialaista asiantuntemusta edellyttävä tehtävä, joka on annettu useiden eri viranomaisten vastuulle. Oppilas - ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) tuo opiskeluympäristöstä ja yhteisön hyvinvoinnista huolehtimisen kaikkien oppilaitoksissa työskentelevien tehtäväksi yhteisöllisessä opiskeluhoollon. Terveystieteidenhuoltolaki velvoittaa koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa toteuttamaan oppilaitostarkastukset säännöllisesti yhdessä muiden viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Oppilaitos ympäristön terveellisyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia kartoitetaan kolmen vuoden välein tehtävän oppilaitoksen monialaisen tarkastuksen yhteydessä. Tarkastus tehdään yhteistyössä koulun henkilöstön, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, terveystarkastajan, työsuojeluhenkilöstön ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa. Lasten ja nuorten hyvinvointityön ohjausryhmälle tehdään vuosittain yleisellä tasolla kooste edellisen lukuvuoden tarkastuksista.

3. YKSILÖKOHTAISEN OPISKELUHUOLLON JÄRJESTÄMINEN

Koulun toimintakulttuurissa yhdistyvät parhaimmillaan oppilaiden yksilöllisten tarpeiden huomioiminen sekä yhteisöllisen hyvinvoinnin rakentaminen. Hyvinvoinnin näkökulma ulottuu kaikkeen koulun toimintaan ja ohjaa jokaisen työskentelyä. Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan yksittäisille oppilaille annettavia koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä monialaista yksilökohtaista opiskeluhoolltoa.

Oppilaitoksen ja opiskeluhoollon henkilöstöllä on velvollisuus ohjata opiskelijaa hakemaan tarvitsemiin opiskeluhoollon palveluja. Opiskeluhoollollinen polku on kuvattu liitteessä 7. Yksilökohtainen oppilashuolto perustuu aina vapaaehtoisuuteen ja sen toteuttaminen edellyttää suostumusta. Koulussa toteutettava yksilökohtainen työ on sekä ehkäisevää että korjaavaa.

Oppilailla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhoolltoon, jota ovat:

a) Yksittäiselle oppilaalle annettavat kuraattorin, psykologin sekä kouluterveydenhuollon palvelut

Kouluterveydenhuolto

Kouluterveydenhuollon yksilökohtaisiin tehtäviin sisältyvät oppilaan terveydentilan seuraaminen ja edistäminen, jotka toteutetaan terveystarkastusten sekä terveysneuvonnan ja ohjauksen keinoin. Oppilaan sairauden vaatiman hoidon tai lääkityksen järjestäminen koulussa tapahtuu Espoon ohjelmateriaalin mukaan (Toimintaohje oppilaan terveydentilaan liittyvistä asioista liitteenä 8).

Psykologin ja kuraattorit palvelut

Opiskeluhoollon psykologin ja kuraattorin yksilökohtaisilla palveluilla tarkoitetaan opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, joilla edistetään oppimista, hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.

b) Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoolto

Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoolto voi olla tarpeellista oppilaan tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhoollon tuen järjestämiseksi. Yksittäisen oppilaan monialaista opiskeluhoolltoa toteutetaan tapauskohtaisesti tilanteen ja tarpeen mukaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon tavoitteena on edistää oppilaan kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia ja opintojen etenemistä. Työssä tuetaan myös huoltajia ja ohjataan heidät tarvittaessa koulun ulkopuolisten palvelujen piiriin.

Tapauskohtainen monialainen asiantuntijaryhmä

Yksittäisen oppilaan tai tietyn oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhoolltopalvelujen järjestämiseen liittyvät asiat käsitellään yksilökohtaisessa asiantuntijaryhmässä. Asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhoollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta.

Yksilökohtaiseen asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain oppilaan, tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Yksilökohtainen asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Ryhmän koosta se opiskeluhoollon tai koulun henkilökunnan edustaja, jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu.

Oppilaan tai huoltajan suostumus pyydetään aina yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella. Suostumus voidaan pyytää suullisesti siinä vaiheessa, kun aletaan koota yksilökohtaista asiantuntijaryhmää ja sen jäseniä. Suullinen suostumus vahvistetaan kirjallisesti ensimmäisellä kokoontumiskerralla. Jos yksilökohtaisen asiantuntijaryhmän kokoonpanoon tulee myöhemmin muutoksia, tehdään niistä merkintä lomakkeeseen. Suostumuslomake arkistoidaan opiskeluhoolltokertomuksen yhteyteen.

Opiskeluhohtokertomusten laatiminen ja säilytys

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä yksilökohtaisessa asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskeluhohtokertomus. Ryhmän vastuuhenkilö kirjaa ryhmän toimintatavoitteiden kannalta välttämättömät tiedot opiskeluhohtokertomukseen.

Opiskeluhohtokertomukset sekä muut opiskeluhoollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat tallennetaan opiskeluhohtorekisteriin. Rekisterin vastuuhenkilö on tulosyksikkötasolla opiskeluhoollon päällikkö ja koulun tasolla koulun kuraattori. Opiskeluhohtorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta, ovat salassa pidettäviä. Koulun tasolla ko. kuraattori vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää mainittua rekisteriä. Ensivaiheen arkistointi tapahtuu yksiköissä ja on ko. yksikön opiskeluhoollon kuraattorin vastuulla sen jälkeen, kun opiskeluhohtokertomukset on hänelle toimitettu. Arkistointipaikan tulee olla paloturvallinen lukittu tila / arkistokaappi ja vain tietoja työn takia tarvitsevilla tulee olla pääsy ko. asiakirjoihin.

Yhteistyö yksilökohtaisen opiskeluhoollon toimijoiden ja koulun ulkopuolisten palveluiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa

Yhteistyötä tehdään tapauskohtaisesti käytössä olevien toimintamallien mukaan mm. nuorisopalvelujen, perhesosiaalityön, lastensuojelun, perheneuvolan, lasten kuntoutuspalvelujen, terveyspalvelujen (mm. Nupoli), erikoissairaanhoidon ja poliisin kanssa. Yhteistyöhön voidaan kutsua myös kolmannen sektorin edustajia (esim. Nuorten turvatalo tai Aseman Lapset ry.).

4. OPPILAIDEN JA HUOLTAJIEN OSALLISUUS OPISKELUHUOLLOSSA

Koulutyön perustana on oppilaiden osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Oppilaiden osallisuus on tärkeä osa koulun toimintakulttuuria. Opetuksen järjestäjän tulee edistää kaikkien oppilaiden osallisuutta ja huolehtia siitä, että heillä on mahdollisuus osallistua koulun toimintaan ja sen kehittämiseen sekä ilmaista mielipiteensä oppilaiden asemaan liittyvissä asioissa. Oppilaille tulee myös järjestää mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien (ml. opiskeluhoitosuunnitelma) valmisteluun. Huoltajien osallisuus ja mahdollisuus olla mukana koulutyössä ja sen kehittämisessä on keskeinen osa koulun toimintakulttuuria. Kodin ja koulun yhteistyössä voidaan parantaa hyvinvointia koulussa ja kehittää yhteisöllisiä toimintatapoja.

Opiskeluhoitoa toteutetaan suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan opiskeluhoillon toimintatavat oppilaiden ja huoltajien osallisuuden edistämiseksi sekä yhteistyön järjestämiseksi. Opiskeluhoitosuunnitelman laatimisesta vastaa koulun yhteisöllinen hyvinvointiryhmä. Suunnitelma tehdään yhteistyössä koulun henkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa.

Kuvataan miten henkilöstö, oppilaat ja huoltajat ovat olleet **opiskeluhoitosuunnitelman laatimisessa mukana**.

Opiskeluhoitosuunnitelma on laadittu yhteistyössä opetus- ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa.

Kuvataan koulun toimintatavat, joilla **oppilaat osallistuvat yhteisöllisen opiskeluhoillon suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin**

Luokan yhteisölliseen oppilashuoltoon valmistautuessa oppilaat vastaavat sähköiseen ilmapiirikyselyyn. Kyselyä uudistettiin syksyllä 2021 ja siinä yhteydessä oppilailta kysyttiin, minkälaisia asiat liittyvät luokan ilmapiiriin ja miten asioita voisi kysyä. Kysely on alkuopetuksen oppilaille hieman yksinkertaisempi kuin isommille oppilaille. Tuloksista saamme hyvän pohjatiedon luokan tilanteesta, akuuteista ilmiöistä, kaverisuhteista, työrauhasta jne.

Oppilashuoltokerralla oppilaat itse esittelevät kyselyn tulokset ja niistä käydään yhteistä keskustelua oppilashuoltoryhmän ja koko luokan kesken.

Kuvataan koulun toimintatavat, joilla **huoltajat osallistuvat yhteisöllisen opiskeluhoillon koulun suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin**

Luokan yhteisöllisen oppilashuoltokerran lähestyessä huoltajille lähetetään tieto, milloin YHR pidetään. Viestissä mainitaan, että huoltajat voivat halutessaan viestittää luokanopettajan tai elan kautta niistä aihepiireistä / ilmiöistä / huolista, joita he haluavat nostaa ko. luokan oppilashuollossa esille. Tarkoituksemme on myös kutsua huoltajia osallistumaan oman lapsen luokan yhteisölliseen oppilashuoltokertaan mukaan, mikäli heiltä nousee tällaiseen tarvetta ja toivetta.

Kuvataan koulun toimintatavat, joilla **oppilaille ja huoltajille tiedotetaan yksilökohtaisen opiskeluhoillon periaatteista ja toimintatavoista**

Laaja-alaiset erityisopettajat kertovat syksyn tiedotteessaan, miten yksilökohtainen oppilashuolto on koulussamme järjestetty. Yksilökohtaisen opiskeluhoillon koollekutsujana voi toimia huoltaja, luokanopettaja, koulupsykologi, koulukuraattori, terveydenhoitaja tai erityisopettaja. Toimintamallista ja oppilashuoltohenkilöstön yhteystiedoista tiedotetaan koulun lukuvuosioppaassa. Yhteystiedot löytyvät myös koulun kotisivuilta ja Wilmasta.

5. OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN JA SEURAAMINEN

Opiskeluhuollon tavoitteita ja toimenpiteitä tulee tehdä tietoon perustuen. Se edellyttää luokka- ja koulukohtaista hyvinvointitietoa, jota saadaan kohtaamisissa oppilaiden kanssa sekä oppilaskyselyissä, Kouluterveyskyselyssä, Move!-mittauksissa ja Hyvinvointikartta-kyselyssä. Kaupunkitasoista tietoa lasten ja nuorten hyvinvoinnista saadaan vuosittain Toimintaympäristön tila -raportista. Hyvinvointitietojen tuloksia analysoidaan ja sen perusteella tehtäviä toimenpiteitä suunnitellaan yhdessä koulun henkilöstön, oppilaiden ja huoltajien kanssa. Tavoitteille ja toimenpiteille määritellään mittarit ja seuranta tehdään systemaattisesti.

Kaupunkitasolla opiskeluhuollon ohjausryhmä suunnittelee, kehittää, ohjaa ja arvioi monialaisesti opiskeluhoitoa. Espoossa ohjausryhmänä toimii lasten ja nuorten hyvinvointityön ohjausryhmä.

Opiskeluhoitosuunnitelmaan kirjataan koulukohtaiset opiskeluhuollon tavoitteet, toimenpiteet ja seuranta.

Päivänkehrän koulun opiskeluhuollon tavoitteena on tukea oppilaiden turvallista koulunkäyntiä sekä edistää yhteisöllisyyden tunnetta ja vahvistaa oppilaiden hyvinvointia. Erilaiset opiskeluhuollon toimenpiteet ja toteutustavat on kuvattu opiskeluhoitosuunnitelmassa. Opiskeluhuollon toteutumista seurataan ja arvioidaan eri tavoin havainnoimalla, hyvinvointikyselyillä ja säännöllisesti erilaisilla keskusteluilla. Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä arvioi omaa toimintaansa yleensä lukuvuoden päätyessä.

6. LIITTEET

- Liite 1. Opiskeluhuollon toimijoiden tehtäväkuvaukset
- Liite 2. Kriisisuunnitelma
- Liite 3. Poissaolojen seuraaminen ja niihin puuttuminen
- Liite 4. Päihdesuunnitelma
- Liite 5. Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä ”Yhdessä vahvaksi yhteisöksi – Ei kiusaamiselle”
- Liite 6. Terveysneuvonnan ja terveystiedon sisällöt vuosiluokittain
- Liite 7. Opiskeluhoollollinen polku
- Liite 8. Toimintaohje oppilaan terveydentilaan liittyvistä asioista